

κα τὸ τραῖ γραπωμέρο μέσα σὲ κάτι γράπονς σιγαπάρον τὴ Σπαρτόρραχη, ἔτοιμο νὰ φοφήσῃ 3) Κρύπτομαι, προφυλάσσομαι Κρήτ. (Σητ.) : Νὰ ξανοίξετε νὰ βρῆτε τόπο νὰ γραπώσετε, νὰ μὴ βραχῆτε. Ποῦ γράπωσες καὶ δὲν ἐβράχηκες; 4) Μέσ., ἔχομαι διὰ τῶν χειρῶν ἀπὸ κάπου, συγκρατοῦμαι διὰ τῶν χειρῶν ἐκ τινος μέρους ἐνιαχ.: Γραπώσον ἀπ' ἐκείνη τὴν πλάσα, ἀν μπορῆς Πελοπν. (Καλάβρυτ.) Γραπώθηκε τὸ παιδί ἀπ' τὸν ὄμοιον "Ηπ. (Πρέβ.) Συνών. ἀρ πακολλῶ 1β.

B) Μεταφ. 1) Ἐπὶ αἰφνιδίας ἐμφανίσεως καταστάσεως τινος, ὡς πόνου, πυρετοῦ, βροχῆς Εὔβ. ("Ορ.) "Ηπ. (Κόνιτσ.) Θεσσ. 'Ιθάκ. Στερελλ. (Σπάρτ.)—X. Χρηστοβασ., 'Αγῶν., 118 Διηγ. ξενιτ., 78: Μ' ἐγράπωσε ἐνας πόνος φοβερὸς "Ορ. Μὶ γραπών' ἡ ἀλιὰ μ' (ἔχω πόνον εἰς τὴν κοιλίαν) Θεσσ. Τονὲ γραπωσε πάλι τὸ θερμόριο (=πυρετός) 'Ιθάκ. Μὶ γραπών' ἐνας πόνους μέσα μ' Σπάρτ. Μᾶς γραπώδ' ἡ χονζούρω (εἰς τὴν συνθηματ. γλῶσσαν τῶν μαστόρων, μᾶς ἔπιασε ἡ βροχή) Κόνιτσ. — Μὲ γραπωσεν ὁ θάνατος ... δὲν ἡμπορῶ νὰ πάρω πνοὴ κι ἀνάσα X. Χρηστοβασ., 'Αγῶν., ἐνθ' ἀν. Μανδρο προαίστημα τοῦ είχε γραπώσει τὴν καρδιὰ X. Χρηστοβασ., Διηγ. ξενιτ., ἐνθ' ἀν. 2) Ἐμπλέκομαι εἰς ἔριδας, διαπληκτίζομαι ἐνιαχ.: Γραπωθήκανε γιὰ καλὰ 'Αθῆν. (παλαιότ.) Εἴμι γραπουμένους (ἔχω διαπληκτισθῇ μὲ κάποιον) "Ηπ. (Κόνιτσ.) || Φρ. Γραπώθ' κι μαγκούτι (εἰς τὴν συνθηματ. γλῶσσαν τῶν μαστόρων, ηρχισεν ὁ πόλεμος) αὐτόθ. Συνών. καβγαδίζω, κολλῶ, τσακώνυμα.

γράσα ἡ, Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. γράσος=δυσωδία κυρίως τράγου. 'Η μεταβολὴ τοῦ γένους κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ συνών. βρώμα ἡ, τὸ ὄπ. βλ.

'Η ἀκαθαρσία καὶ δυσοσμία τῶν γεννητικῶν μορίων. Ηβ. βαρβατίλα, τραγίλα.

γρασαδόρος δ, πολλαχ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γράσος καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -δόρος.

'Εργαλεῖον πρὸς λίπανσιν μηχανημάτων πολλαχ.: Φέρετ τὸ γρασαδόρο νὰ γρασάρω τὴ μηχανὴ 'Αθῆν.

γρασάρι τό, ἀμάρτ. γρασάρ' Μακεδ. (Παγγ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γράσος καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άρι. Γράσος, τὸ ὄπ. βλ.

γρασάρισμα τό, κοιν.

Ἐκ τοῦ ρ. γράσασάρι.

1) 'Η λίπανσις τῶν μηχανῶν κοιν.: 'Η μηχανὴ θέλει γρασάρισμα κοιν. 2) Μεταφ., ἡ δωροδοκία 'Αθῆν.: Φρ. Θέλει γρασάρισμα ἡ δουλεγά, ἀλλιῶς δὲ γίνεται τίποτε. Συνών. φρ. Θέλει λάδωμα.

γρασάρω κοιν.

Ἐκ τοῦ 'Ιταλ. *ingrassare*=λιπαίνω.

Λιπαίνω μηχανήματα πρὸς φύλαξιν ἀπὸ σκωρίασιν ἢ τρι-βήν κατὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν κοιν. Συνών. λαδώνω.

γρασιδάκι τό, Πελοπν. (Βάλτ. Βερεστ. Γορτυν. Δημητσ. Κυνουρ.) γρασιδάκι Πελοπν. (Δίβρ. Κοντοβάζαιν.)

'Υποκορ. τοῦ οὐσ. γράσιδι.

1) Τὸ μικρὸν κατὰ τὸ μέγεθος γρασίδι, ἥτοι τὸ πρὸ τῆς πλήρους ἀναπτύξεως σύνολον ἀγρωστωδῶν φυτῶν, ίδιως βρόμης καὶ κριθῆς, ὡς καὶ τῶν ψυχανθῶν βίκου, λαθύρου καὶ τριφυλλίου τὸ χρησιμοποιούμενον ὡς τροφὴ τῶν ζώων ἐνθ' ἀν.: Τί νὰ φάγῃ ἀπ' αὐτὸ τὸ γρασιδάκι ἡ κατσίκα; Αὐτὸ δὲν πιάνεται Πελοπν. (Κυνουρ.) Εἴπα νὰ κόψω λίγο γρασιδάκι γιὰ τὰ ζὰ αὐτόθ. 2) Κατὰ συνεκδ., ὁ μικρὸς ἀγρός εἰς τὸν διοῖον σπείρεται γρασίδι Πελοπν. (Βερεστ.): 'Κεῖν' τὸ γρασιδάκι τὸ είχα σπείρει ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ κι ἀκόμη νὰ φυτρώσῃ (τοῦ Σταυροῦ=ἡ 14η Σεπτεμβρίου).

'Η λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Γρασιδάκια καὶ ὡς τοπων. Πελοπν. (Τριφυλ.).

γρασίδι τό, κοιν. καὶ Τσακων. γρασίδι Πελοπν. (Δάρειον. Αρκαδ. Δίβρ. Πιάν.) γρασίδ' "Ηπ. ("Αγναντ. "Αρτ. Βίτσ. Ζαγόρ. Κουκούλ. Πλάκι. Πράμνων. κ.ά.) Θεσσ. ('Αετόλοφ. 'Ανατολ. Κακοπλεύρ. Μαυρέλ. Φωτειν. κ.ά.) Μακεδ. ("Αστηρ. Βελβ. Γαλατ. Γήλοιφ. Δασοχώρ. Δεσκάτ. Δρυμ. Κατάκαλ. Καταφύγ. Μικρὸ Σούλ. Μοσχοπόταμ.) Στερελλ. (Αίτωλ. 'Ακαρναν. Γαλαξ. Καρυά Καλοσκοπ. Κολάκ. Μύτικ. Νεοχώρ. Παλαιοχ. Παρνασσ. Φθιώτ. Φωκ.) γρασίδι Εὔβ. Πελοπν. (Κορινθ.) χρασίδι Πελοπν. ('Αρεόπ. Κίτ. Μάν.) δρασίδι Χίος (Δαφν.) ἀγρασίδι Εὔβ. (Λύλωνάρ.) ἀργασίδι Εὔβ. (Κουρ. Κύμ. "Ορ.)

'Υποκορ. τοῦ 'Ελληνιστ. γράσιδις καὶ γράσιδις. Διὰ τὸν τύπ. κρασίδι πρ. τὸ ἀρχ. οὐσ. γράσιδις, τὸ διπ.

1) Τὸ πρὸ τῆς πλήρους ἀναπτύξεως σύνολον ἀγρωστωδῶν φυτῶν, ίδιως βρόμης καὶ κριθῆς, ὡς καὶ τῶν ψυχανθῶν βίκου, λαθύρου καὶ τριφυλλίου τὸ χρησιμοποιούμενον ὡς τροφὴ τῶν ζώων κοιν. καὶ Τσακων.: Σπέρω - θερίζω - βγάζω - μαζεύω - κόβω γρασίδι κοιν. "Εσπειρα κριθάρι γιὰ γρασίδι Πελοπν. ('Ανδροῦσ.) "Εσπειρα γρασίδι γιὰ τὰ βόιδα Πελοπν. (Λευκτρ.) Τις γίδες τὶς πῆγα 'ς τὸ γρασίδι Πελοπν. (Καρδαμ.) Τὰ γαλάρια θὰ τ' ἀμολύκω 'ς τὸ γρασίδι (γαλάρια=ἔγγαλα αἰγοπρόβατα) Πελοπν. (Τριφυλ.) Τὸ δασὺ σπορειό τὸ ρύνομε γιὰ γρασίδια γιὰ τὰ ζωντόβολα (σπορειό=σπορά, ζωντόβολα=ζῶα) Πελοπν. (Παλαιοχ.) "Εβριξι οὐ κιρδὸς κι πάει καλὰ τὸν γρασίδι, στοίχευοντι "Ηπ. (Πράμνων.) Γιὰ γρασίδι σπέρωνυμι βρόμ' μι κριθάρι' Θεσσ. ('Αετόλοφ.) Νὰ βάλης τὴ γίδα 'ς τὸ γρασίδι νὰ κάμη γάλα Πελοπν. (Κίτ.) "Εσπειρα γρασίδι γιὰ τ' ἀρνιά μον Πελοπν. (Γέρμ.) "Εδεκα τὴν προβάτα 'κειδὰ πίσον 'ς τὸ ἀγρασίδι (εδεκα=εδεσα) Εὔβ. (Κουρ.) "Εδεσα τὴν φράδα 'ς τὸ γρασίδι καὶ γαρδάμωσε (=ἔγινεν εύρωστη) Πελοπν. (Δίβρ.) Θὰ σὶ πάον 'ς τὸν δραγάτ', πον ἀφ'σις τὰ ζουδανὰ σ' μέσ' 'ς τὸν γρασίδι' τὸν θ'κό μ' (δραγάτης=ἀγροφύλαξ) Μακεδ. (Μοσχοπόταμ.) Θὰ σὶ καταγγείλου, γιατὶ ἀπόλιθος τὰ πρόβατα 'ς τὸν γρασίδι' Πελοπν. (Παλαιοχ.) 'Εξάκαι τ' σὶ μ' ἐταγίαι τὰ νιούτα τὸ γρασίδι (ἐπηγαν καὶ μοῦ τάγισαν τὴ νύχτα τὸ γρασίδι, ἀφῆκαν τὰ ζῶα τους καὶ ἔφαγαν τὸ γρασίδι) Τσακων.|| Παροιμ. Ζῆσι, μαῖρι μ', κ' ἐσπ'ρα γρασίδι' (ἐπὶ τῶν ματαίως παρηγορούντων τούς ἐνδεεῖς) Μακεδ. (Καταφύγ.) Συνών. παροιμ. Ζῆσε, μαῖρι μον, νὰ φᾶς τρεφόλλι.

Tὶ σὲ μέλλει, βρὲ κασσίδη, | γιὰ τὸ ξένο ἀγρασίδι (ἐπὶ τῶν ἐπεμβαινόντων εἰς ξένας ὑποθέσεις) Εὔβ. (Κουρ.)

"Ολη μέρα 'ς τὰ γρασίδια | καὶ τὸ βράδυ 'ς τὰ στολίδια; (ἐπὶ τῶν ἐπιδεικνυόντων πολυτέλειαν, ἡ ὅποια δὲν ἀρμόζει εἰς τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας των) Μέγαρ. || Ποίημ.

Κεί ἀπὸ τὰ χορτάρια | κεί ἀπὸ τὰ καλὰ γρασίδια
οἱ σταλαματιές γλυστροῦντες χάρτρες
Μελισσάνθ. εἰς Ἀνθολ. Η. Ἀποστολίδ., 350. Συνών.
βρόχος, (Π) 5 τ σα ἰρι, χασίλι, χόρτο. β) 'Η
εἰς δέματα παρασκευαζόμενη χορτονομή πρὸς διατροφὴν τῶν
ζώων ἴδιως κατὰ τὸν χειμῶνα Μῆλ. Στερελλ. (Καλοσκοπ.
Παρνασσ.) Σῦρ. Χίος (Βροντ. Ἐγρηγόρ. Δαφν. Πισπίλ.)
Ψαρ.: Μονάχα θέλω τὰ μοῦ δίκης λιγάκι ψρέας κ' ἔνα λημ-
μάρι γρασίδι (λημμάρι=χειρόβολον, δράγμα) Μῆλ. Συνών.
σανός γ) Πᾶσα χλόη σύνηθ.: Πήγαμε καὶ ξαπλώσαμε 'σ
τὸ γρασίδι 'Αθῆν. Ἐπανήρχοντο περὶ τὴν ἑσπέραν εἰς τὴν
πόλιν ψρατοῦντες γρασίδια ἀνὰ χεῖρας Δ. Καμπούρογλ.,
Μνημ. Ἰστορ. Ἀθην. 1,242. Συνών. γκαζόν, χλόη,
χορτάρι, 2) 'Αγρός εἰς τὸν δόπον σπείρεται γρασίδι
Πελοπν. (Βερεστ. Βραχν. Δαιμον. Μάν. Πιάν. Σκορτσιν.)
Στερελλ. (Καλοσκοπ. Παρνασσ.) Συνών. βοσκοτόπι,
βοσκότοπος, γρασιδότοπι, γρασιδότοπος,
γρασιδόχωραφο, λιβάδι, τσαρι.

'Η λ. καὶ ώς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. Γρασίδι 'Ηπ. (Πέρδικ.)
Πελοπν. (Γορτυν. Ἡλ. Τριφύλ.) Γρασίδι Μακεδ. (Μικρὸ
Σούλ.) καὶ κατὰ πληθ. Γρασίδια Πελοπν. (Γορτυν. Μάν.)

γρασιδιάζω Πελοπν. (Μῆλ. κ.ά.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γρασίδι.

'Επὶ δημητριακῶν, αὐξάνομαι, συμφύομαι μὲ παραφυά-
δας ἔνθ' ἀν.: "Οταν διπλιάζῃ τὸ φύτρο, τοῦ φίγνομε ἀμυν-
τία κατὰ τὸ Γενάρη ποὺ γρασιδιάζει Μῆλ. Συνών. γρα-
σιδώνω, χλοτίζω.

γρασιδοτόπι τό, Πελοπν. (Γορτυν. Δίβρ. Καλάβρυτ.
Κλειτορ. κ.ά.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γρασιδότοπος.

'Αγρός εἰς τὸν δόπον σπείρεται γρασίδι ἔνθ' ἀν.

'Η λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Γρασιδοτόπια καὶ ώς τοπων. Πελοπν.
(Αλγιάλ. Καλάβρυτ.) Συνών. εἰς λ. γρασίδι 2.

γρασιδότοπος δ, 'Αθῆν. (παλαιότ.)—Λεξ. Βλαστ. 286,371 Πρω. Δημητρ.

'Εκ τῶν οὐσ. γρασίδι καὶ τόπος.

Τὸ μέρος, δότοπος δικατάλληλος πρὸς βλάστησιν ἀφθόνου
γρασιδίου ἔνθ' ἀν. Συνών. εἰς λ. γρασίδι 2.

γρασιδοχώραφο τό, Γ. Παλαιολόγ., Γεωργ. οἰκιακ.
οἰκονομ. 1,168.

'Εκ τῶν οὐσ. γρασίδι καὶ χωράφι.

Γρασιδότοπος, τὸ δόπ. βλ. Συνών. εἰς λ. γρα-
σίδι 2.

γρασιδώνω Πελοπν. (Κυνουρ. Συκέα Λακων.) γρασι-
δώνων Θεσσ. (Κακοπλεύρ. Μαυρέλ. Φωτειν.) Μακεδ. (Γή-
λοφ. Δασοχώρ. Δεσκάτ. Τριφύλ. κ.ά.) Στερελλ. (Λεβάδ.
Παλαιοχ.) γρασίδώνων Στερελλ. (Καρυά) γρασιδώνω Εύβ.
(Κάρυστ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γρασίδι, εἰς τὸ δόπ. καὶ γρασίδι διὰ
τὸν τύπ. κρασίδώνω.

'Επὶ τῶν δημητριακῶν, αὐξάνω εἰς τὸ ὄψος τῆς χλόης
ἔνθ' ἀν.: Τὰ σ' τάρια γρασίδωνσαν Στερελλ. (Παλαιοχ.)
Κρασίδωσε τὸ χωράφι Εύβ. (Κάρυστ.) Συνών. γρασίδι-
αζω, χλοτίζω.

γρασιδωτὸς ἐπίθ. Η. Βλαστ., Κριτικ. Ταξιδ., 33—
Λεξ. Δημητρ.

'Εκ τοῦ οὐσ. γρασίδι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.-
-ωτός.

'Ο κεκαλυμμένος ὑπὸ γρασιδίου ἔνθ' ἀν.: Οἱ ράχες εἴναι
δασωμένες περίγνωρα καὶ 'σ τὴ μέση φουσκώντες λίγοι
γρασιδωτοὶ λοφίσκοι Π. Βλαστ., ἔνθ' ἀν.

γράσιμο τό, Κέρκ. (Καρουσ. Καστιόπ. Ραχτ. κ.ά.) Πόντ.
(Οἰν.) γράσιμον Πόντ. (Ίμερ. Κοτύωρ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.)
γράσμον "Ηπ. (Ιωάνν.) Στερελλ. (Σπάρτ.) γράνσιμο "Ηπ.
(Μαργαρίτ.) γράνσμον "Ηπ. (Ἐλληνικ.) Μακεδ. (Άρν.)
γράντσμον Μακεδ. (Γρεβεν.)

'Εκ τοῦ ρ. γρασίδι.

1) 'Η ξάντις τῶν ἑρίων Κέρκ. (Καρουσ. Καστιόπ. Ραχτ.
κ.ά.) "Ηπ. (Ἐλληνικ. Ιωάνν. Μαργαρίτ.) Μακεδ. (Άρν.
Γρεβεν.) Στερελλ. (Σπάρτ.): Πιάκαμαν τὸ γράνσιμο ἀπὸ
τὴν αὐγὴν καὶ δὲ φάγαμαν ἀκόμ' Μαργαρίτ. 'Απόγ' ἔχονται
γράσμον 'σ τὰ μαλλιά κι τὰ υυχτιφέρουν' Σπάρτ. Σήμιδα
ἔχονται γράνσμον 'Ελληνικ. Συνών. λανάρισμα, ξά-
σιμο. 2) 'Η φθορὰ ἐνδυμάτων ἢ ὑποδημάτων Πόντ. (Ι-
μερ. Κοτύωρ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.): Γράσιμον 'κ' ἔχ' τὸ
λῶμαν (τὸ ἐνδυματά δὲν λέει νὰ φθαρῇ, εἶναι ἀντοχῆς) Χαλδ.
Συνών. γρασίδιος, γράσμα, γρασίδιον.

γρασίος δ, Πόντ. (Κερασ. Οἰν.)

'Εκ τοῦ ἀρ. ἔγρασα τοῦ ρ. γρασίδι, τὸ δόπ. βλ., καὶ
τῆς παραγωγ. καταλ. -ιός, διὰ τὴν δόπ. βλ. 'Ανθ. Παπα-
δοπ., Ιστορ. Γραμμ. Ποντ. διαλ., 123.

Γράσιμο 2, τὸ δόπ. βλ., διόπου καὶ συνών.

γράσμαν τό, Πόντ. (Κερασ.)

'Εκ τοῦ ρ. γρασίδι.

Γράσιμο 2, τὸ δόπ. βλ., διόπου καὶ συνών.

γρασμονή ἡ, Πόντ. (Κερασ. Οἰν.) γρασιμονή Πόντ.
(Κερασ. Σάντ. Σταυρ. Χαλδ.)

'Εκ τοῦ ἀρ. ἔγρασα τοῦ ρ. γρασίδι, τὸ δόπ. βλ.,
καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -μονή, διὰ τὴν δόπ. βλ. 'Ανθ.
Παπαδοπ., Ιστορ. Γραμμ. Ποντ. διαλ., 131. 'Ο τύπ. γρα-
σιμονή κατ' ἐπίδρασιν τοῦ οὐσ. γράσμα.

Γράσιμο 2, τὸ δόπ. βλ., ἔνθ' ἀν.: 'Αβοῦτα τὸ δραγά-
λώματα - γεμενία γρασμονή 'κ' είλχαν (αὐτές οἱ κάλτσες-
τὰ ἐνδύματα-τὰ ὑποδήματα δὲν είλχαν φθοράν, ἵσαν πολὺ
στερεά) Κερασ. Πολλὰ καλὸ ροῦχο, γρασμονή 'κ' ἔχει (πο-
λὺ καλὸν ροῦχο, ψφασμα, δὲν φθείρεται) Οἰν. Τὸ σάλι' πολ-
λὰ βασταερὸν ἔν', γρασμονή 'κ' παΐσ' (τὸ σάλι εἶναι μεγά-
λης ἀντοχῆς, φθορὰν δὲν φοβεῖται) Χαλδ. Τὰ κουντούρας
ντ' ἐπέρεσε με γρασμονή 'κ' ἔχ' νε (τὰ ὑποδήματα τὰ δόποια
μοῦ ἀγόρασες δὲν παλαιώνουν) Σταυρ.

γράσο τό, κοιν. γράσον Κύπρ. γράσον πολλαχ. βορ.
ιδιωμ.

'Εκ τοῦ Ιταλ. grasso.

'Ορυκτέλαιον πρὸς λίπανσιν μηχανῶν κοιν.: Νὰ βάλῃς
λίγο γράσο 'σ τὴ μηχανὴ 'Αθῆν. Δένει ἔχουν λίγουν γράσον τὰ
τὸ βάλον "Ηπ. (Κουκούλ.) Συνών. λάδι, μηχανὴ λα-
δο.

'Η λ. καὶ ώς ἐπέων. ὑπὸ τὸν τύπ. Γράσος 'Αθῆν. Ζάκ.
Κρήτ. (Χαν.) Μακεδ. (Καβάλλ.) Πελοπν. (Λεχαιν.)

